

Oogheelkunde

Glaucoom

Inleiding

Deze folder geeft u informatie over glaucoom. Glaucoom kan langzaam stukken van het omgevingszicht laten verdwijnen. Omgevingszicht wil zeggen: de omgeving van iets waar u naar kijkt, bijvoorbeeld een vaas. De omgeving die u daaromheen ziet, heet omgevingszicht.

U merkt pas dat u minder omgevingszicht heeft, als glaucoom al lang bestaat. Vaak is er dan al veel omgevingszicht verdwenen. Stukken omgevingszicht die verdwenen zijn, komen niet meer terug. Het is daarom belangrijk om glaucoom vroeg op te sporen. Maar, ongeveer de helft van de mensen weten of merken niet dat ze glaucoom hebben.

In deze folder leest u wat glaucoom is en hoe dit behandeld kan worden.

Glaucoom

Bij glaucoom gaan de zenuwvezels van de oogzenuw langzaam verloren. Deze zenuwvezels verbinden de zenuwcellen van het netvlies met uw hersenen. Het netvlies is de laag met zenuwcellen, die aan de binnenkant van het oog zit. Doordat de zenuwvezels verloren gaan, ontstaan blinde vlekken in het omgevingszicht.

Als de aandoening niet of onvoldoende wordt behandeld, gaat u steeds minder zien. Uiteindelijk wordt ook het centrale scherpe zien aangetast. In het voorbeeld van de vaas betekent dit dat u de vaas ook niet meer kunt zien. Uiteindelijk kan glaucoom leiden tot blindheid.

Glaucoom komt voor bij ongeveer één procent van de Nederlanders ouder dan 40 jaar.

Oorzaak

Waarom de oogzenuw wordt aangetast, is nog niet helemaal bekend. Wel is bekend dat oogdruk daarbij een belangrijke rol speelt. Een oog wordt op vorm gehouden doordat in het oog vocht wordt aangemaakt. Dit vocht wordt ergens anders weer uit het oog afgevoerd.

De balans tussen aan- en afvoer geeft oogdruk. Ieder oog heeft oogdruk nodig om te functioneren.

Te hoge oogdruk kan de zenuwvezels van het netvlies beschadigen. De ene persoon is gevoeliger voor deze beschadiging dan de ander.

Een verhoogde oogdruk ontstaat meestal doordat het afvoersysteem van het oog minder goed werkt. De verminderde afvoer en verhoogde oogdruk ontstaan meestal geleidelijk. U voelt dit niet. Afhankelijk van de hoogte van de oogdruk en de gevoeligheid van het oog, kunnen er veranderingen van de zenuwvezels komen. Na meerdere veranderingen gaan er delen van het omgevingszicht verloren. Deze uitval van het gezichtsveld merkt u in het begin niet. Slechts bij uitgebreide uitval merkt u dat u stukken mist. Omgevingszicht dat verdwenen is, kan niet meer terugkomen.

Soms ontstaat er plotseling een hele hoge oogdruk (*acuut glaucoom*). Dit gaat samen met wazig zien, een rood oog, hoofdpijn, misselijkheid en braken. Mensen die verziend zijn, hebben een grotere kans op deze vorm van glaucoom. Dat zijn dus de mensen met een sterke plus bril.

Aangeboren glaucoom is zeldzaam. Dan is er een ontwikkelingsstoornis van het afvoersysteem van het oog. Doordat het oog nog niet stevig is, wordt het oog groter dan normaal. Ook zijn er traanklachten en lichtschuwheid.

Risicofactoren

Er zijn een aantal factoren bekend, die de kans op glaucoom aanzienlijk verhogen:

- Verhoogde oogdruk is veruit de belangrijkste risicofactor. Hoe hoger de oogdruk, hoe groter de kans op glaucoom. Maar sommige mensen krijgen glaucoom zonder dat de oogdruk erg hoog is.
- Glaucoom in de familie. Als glaucoom voorkomt bij iemands naaste (1^e en 2^e graads-) familieleden, is de kans op glaucoom tienmaal hoger dan voor iemand zonder glaucoom in de familie.
- Op hoge leeftijd komt glaucoom veel vaker voor: vier procent van de mensen ouder dan tachtig jaar heeft glaucoom.
- Negroïde mensen hebben vaker glaucoom.
- Bepaalde soorten medicijnen kunnen oogdrukverhoging geven. Vooral bij steroïden (ontstekingsremmers) is dit een bijwerking.

Onderzoek naar glaucoom

Het zou ideaal zijn als iedereen ouder dan 40 jaar op glaucoom wordt onderzocht. Maar als bij het onderzoek alleen de oogdruk wordt gemeten, worden lang niet alle glaucoompatiënten ontdekt. De gevoeligheid van het oog voor oogdruk is ook van belang. Daarom moet er ook naar de oogzenuw gekeken worden. Zo nodig volgt nog een gezichtsveldonderzoek.

Als er na deze onderzoeken een verdenking is op glaucoom, bepaalt de oogarts samen met u of en hoe u behandeld wordt. We adviseren u om de rest van uw leven uw ogen te laten controleren.

De behandeling van glaucoom

Op dit moment is het verlagen van de oogdruk de enige therapie waarvan bewezen is dat deze werkt.

Door de oogdruk voldoende te verlagen, kan een verdere toename van uitval van het omgevingszicht vaak worden voorkomen.

Er zijn drie manieren om de oogdruk te verlagen: met medicijnen (oogdruppels), met laser en met een operatie.

Niet alle mensen met een verhoogde oogdruk worden behandeld. Soms is de oogdruk verhoogd, maar is het oog hier goed tegen bestand. Een behandeling is dan niet nodig, maar een goede controle is wel belangrijk.

Oogdruppels

Bij de behandeling wordt meestal eerst gekozen voor oogdruppels. Er zijn veel verschillende soorten oogdruppels die de oogdruk verlagen.

Uw oogarts kiest voor de oogdruppels die de oogdruk maximaal verlagen en zo min mogelijk bijwerkingen hebben.

Het is belangrijk dat u van het druppelen van uw oog een vaste gewoonte maakt, zodat u geen druppels vergeet.

Uw eigen ogen druppelen kan in het begin lastig zijn. U moet net zolang doordruppelen totdat u een druppel in uw oog voelt glijden. Blijft het lastig dan kunt u eventueel een hulpmiddel gebruiken.

Laserbehandeling

Verder kan gekozen worden voor een laserbehandeling. Deze zorgt voor een betere afvoer van het inwendige oogvocht zodat de oogdruk kan verlagen.

Operatie

Tenslotte is een operatie ook een mogelijkheid. Er zijn twee soorten operaties, uw oogarts geeft u hier meer informatie over. Bij deze operaties wordt een andere afvoer gemaakt voor het oogvocht, zodat dit goed kan weglopen.

Patiëntenvereniging

Er bestaat een patiëntenvereniging voor glaucoom. Voor meer informatie kijk op <http://www.oogvereniging.nl/ledengroep/glaucoombelangen/>

Algemene informatie over het GHZ

Voor informatie over het ziekenhuis kunt u terecht op www.ghz.nl. Ook kunt u bellen naar het algemene informatienummer (0182) 50 50 50.

Vragen?

Deze folder is met grote zorgvuldigheid ontwikkeld. Toch kunnen we niet helemaal volledig zijn. Een folder kan een gesprek met uw oogarts niet vervangen.

Heeft u daarom na het lezen vragen over glaucoom, dan kunt u altijd terecht bij uw oogarts. U kunt bellen naar: (0182) 50 50 14.

Een overzicht van onze oogartsen vindt u op onze website, www.ghz.nl/oogheelkunde

Colofon

uitgave: Groene Hart Ziekenhuis, Gouda
productie: Marketing & Communicatie
februari 2018
04.11.042